

О. П. Подра

ORCID ID: 0000-0002-6081-6250

Національний університет "Львівська політехніка"

Кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності

ІНСТРУМЕНТАРІЙ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

<https://doi.org/10.23939/smeu2025.02.085>

© Подра О. П., 2025

Досліджено сутність, особливості та види валютних ризиків підприємств в умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Проаналізовано ключові характеристики валютних ризиків, а також визначено їх вплив на функціональні сфери зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Обґрунтовано доцільність розроблення комплексної процедури оцінки та хеджування валютних ризиків для українських підприємств, що обумовлено високою волатильністю валютних курсів та чутливістю до макроекономічних факторів, таких як інфляція та зміни процентних ставок. Запропонована комплексна процедура оцінки та хеджування валютних ризиків підприємств в умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності сприяє раціональному управлінню валютними ризиками, забезпечує фінансову стабільність і конкурентоспроможність підприємства в умовах волатильного валютного середовища.

Ключові слова: валютні ризики, управління ризиками, хеджування, комплексна оцінка, валютний ринок, ризик-менеджмент.

Формулювання проблеми

У сучасних умовах глобалізації та високої інтеграції України у світові економічні процеси діяльність вітчизняних підприємств дедалі більше залежить від коливань валютних курсів. Валютні ризики стають одним із ключових чинників, що безпосередньо впливають на результати зовнішньоекономічної діяльності та фінансову стабільність суб'єктів господарювання. Традиційні підходи до їх оцінювання та мінімізації, які ґрунтуються переважно на використанні окремих фінансових інструментів, виявляються недостатньо ефективними через складність сучасного валютного ринку, високу волатильність та непередбачуваність макроекономічних умов.

Водночас відсутність комплексної процедури оцінки й управління валютними ризиками обмежує можливості підприємств у плануванні та реалізації зовнішньоекономічних контрактів, створює загрозу втрати конкурентних позицій на міжнародних ринках і знижує рівень економічної безпеки. Тому актуалізується потреба у розробленні та впровадженні інтегрованого інструментарію, який поєднував би кількісні та якісні методи оцінювання, а також сучасні механізми хеджування ризиків.

Актуальність дослідження

В умовах глобалізації світової економіки та інтеграції України до міжнародних торговельних відносин питання ефективного управління валютними ризиками набуває особливої актуальності для вітчизняних підприємств. Зовнішньоекономічна діяльність, будучи важливим чинником економічного зростання та конкурентоспроможності підприємств, супроводжується значними валютними ризиками, які можуть істотно впливати на фінансові результати господарської діяльності.

Сучасний стан міжнародних валютних ринків характеризується високою волатильністю обмінних курсів, що зумовлено геополітичними конфліктами, макроекономічною нестабільністю окремих країн, коливаннями цін на енергоресурси та сировинні товари, а також монетарною політикою центральних банків провідних економік світу. За таких умов підприємства, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, стикаються з непередбачуваними змінами валютних курсів, що може призводити до значних фінансових втрат або, навпаки, до неочікуваних прибутків.

Для українських підприємств у період воєнного стану та дії регуляторних обмежень на валютному ринку питання управління валютними ризиками є надзвичайно актуальним. Нестабільність національної валюти, зміни в валютному законодавстві, обмеження на валютні операції створюють додаткові виклики для підприємств, які прагнуть зберегти та розширити свою присутність на зовнішніх ринках.

Аналіз практики вітчизняних підприємств свідчить про недостатній рівень використання сучасних інструментів управління валютними ризиками. Більшість суб'єктів господарювання обмежуються традиційними методами хеджування або взагалі ігнорують необхідність систематичного управління валютними ризиками, що призводить до зниження ефективності зовнішньоекономічної діяльності та погіршення фінансової стійкості підприємств.

Теоретичні дослідження в галузі управління валютними ризиками, незважаючи на значний обсяг наукових праць, характеризуються фрагментарністю підходів та недостатньою увагою до специфіки функціонування підприємств в умовах перехідної економіки. Існуючі методики оцінки валютних ризиків часто не враховують особливості українського валютного ринку, структуру зовнішньоторговельних операцій вітчизняних підприємств та обмеженість доступу до складних фінансових інструментів, а також функціонування в умовах воєнного стану.

Водночас відсутність комплексного інструментарію, який би дозволив підприємствам системно підходити до ідентифікації, оцінки та управління валютними ризиками з урахуванням специфіки їх діяльності та зовнішнього середовища, обмежує можливості ефективного управління цими ризиками та знижує конкурентоспроможність підприємств на міжнародних ринках.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлюється необхідністю розроблення науково обґрунтованого комплексного інструментарію оцінки та управління валютними ризиками, який би відповідав сучасним викликам зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств та сприяв підвищенню ефективності їх функціонування в умовах валютної нестабільності.

Формулювання мети та завдань статті

Метою дослідження є розроблення та обґрунтування інструментарію комплексної оцінки й управління валютними ризиками підприємства у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням сучасних викликів макроекономічного середовища та специфіки українського ринку. Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань: узагальнити теоретичні підходи до сутності та класифікації валютних ризиків підприємства; проаналізувати існуючі методи оцінювання та інструменти хеджування валютних ризиків; розробити комплексну процедуру оцінки й управління валютними ризиками; обґрунтувати практичні рекомендації щодо впровадження запропонованого інструментарію у діяльність підприємств, що здійснюють ЗЕД.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблематика управління валютними ризиками в зовнішньоекономічній діяльності підприємств є предметом активного наукового дискурсу як у вітчизняній, так і в зарубіжній економічній літературі. Аналіз останніх досліджень дозволяє виділити кілька основних напрямів наукових розвідок у цій сфері.

Згідно з визначенням Міжнародного валютного фонду, валютний ризик трактується як можливі фінансові втрати, що виникають унаслідок несприятливих змін обмінних курсів іноземних валют щодо національної валюти [1]. Водночас таке тлумачення здебільшого акцентує увагу на

негативних наслідках валютних коливань. Однак у сучасних наукових дослідженнях дедалі частіше простежується ширший підхід, що розглядає валютний ризик не лише як загрозу втрат, а й як потенційну можливість для оптимізації фінансових результатів підприємств.

Теоретико-методологічні засади управління валютними ризиками є предметом дослідження іноземних вчених, зокрема, Дж. Халл у своїх роботах з управління ризиками розглядає сучасні підходи до оцінки валютних ризиків в умовах високої волатильності [2]. Л.Альфаре, М.Калані, Л.Варела досліджують вплив валютного ризику на підприємства в країнах, що розвиваються. Автори виявили, що більші підприємства частіше застосовують фінансове хеджування, а також що підприємства, які займаються міжнародною торгівлею, схильні хеджувати свої валютно-нетто грошові потоки. Крім того, дослідження показало, що зменшення ліквідності ринку валютних деривативів може знизити використання цих інструментів підприємствами [3].

О. Оскома та А. Бондаренко досліджують функціонування валютного ринку України під час повномасштабної війни. Автори аналізують виклики, з якими стикнувся ринок після початку війни, зокрема зниження обсягів експортної виручки через обмеження в транспортуванні товарів та значне зменшення валютних надходжень до резервів країни [4].

В. Башуцький аналізує теоретичні та практичні аспекти управління валютними ризиками підприємств, розглядає основні методи оцінки валютних ризиків, зокрема варіаційний аналіз та методи хеджування, а також пропонує рекомендації щодо їх застосування в умовах нестабільного валютного ринку [5]. Однак, незважаючи на значний обсяг досліджень, аналіз наукової літератури із досліджуваної тематики виявляє кілька прогалин. По-перше, недостатньо розробленими залишаються комплексні методики, які б враховували специфіку різних галузей економіки та розмірів підприємств. По-друге, обмеженою є кількість досліджень, присвячених інтеграції традиційних і цифрових інструментів управління валютними ризиками. По-третє, потребує подальшого розвитку методологія оцінки ефективності різних стратегій хеджування в умовах функціонування вітчизняного ринку. Таким чином, існуюча наукова база створює міцне підґрунтя для подальших досліджень, однак залишає простір для розробки більш досконалого інструментарію комплексної оцінки та управління валютними ризиками, адаптованого до специфічних умов функціонування українських підприємств у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Виклад основного матеріалу

У сучасних умовах розвитку міжнародного ринку підприємства, що ведуть зовнішньоекономічну діяльність, стикаються з численними викликами, серед яких валютні ризики посідають одне з провідних місць. Коливання валютних курсів можуть суттєво впливати на фінансові результати підприємств, особливо тих, які здійснюють експортно-імпортні операції, мають валютні зобов'язання або активи. Відсутність ефективної системи оцінки та управління валютними ризиками може призвести до значних фінансових втрат та зниження конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку.

Незважаючи на значну кількість досліджень у галузі валютного ризик-менеджменту, існує потреба в розробці інтегрованого інструментарію, який би дозволяв комплексно оцінювати валютні ризики та ефективно ними управляти на підприємствах, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність в умовах економічної нестабільності, політичних ризиків та змін у міжнародній фінансовій політиці. Водночас, перш ніж перейти до розроблення комплексного оцінювання валютного ризику, слід проаналізувати його сутність, чинники та види. На основі здійснення теоретичного аналізу сутності валютного ризику можна виділити його основні характеристики:

- багатовимірність – валютний ризик проявляється через різноманітні канали впливу на фінансову систему підприємства;

- волатильність – коливання валютних курсів підкреслюють динамічний характер валютних ризиків;
- системність – валютний ризик охоплює всю фінансову систему підприємства та взаємозв'язки між її елементами;
- подвійна природа – валютні коливання можуть створювати як негативні, так і позитивні наслідки для підприємства;
- каскадність – первинні валютні ризики можуть породжувати вторинні фінансові ризики у різних сферах діяльності підприємства.

Особливе значення має розуміння валютного ризику у глобальному контексті, оскільки він перестає бути лише локальним чинником, що впливає на виконання зовнішньоекономічних операцій, і перетворюється на глобальний фактор, який визначає стратегічний розвиток підприємства.

Принципового значення набуває осмислення валютного ризику крізь призму глобальних фінансових трансформацій, адже валютний ризик трансформується з локалізованого фактора впливу на зовнішньоторговельні операції у глобальний детермінант стратегічного позиціонування та перспективного розвитку підприємницьких структур.

Поглиблене вивчення міжнародного досвіду, здійснене Організацією економічного співробітництва та розвитку у 2025 році, дало змогу розширити традиційну класифікацію валютних ризиків, виділивши такі категорії як стратегічний валютний ризик – пов'язаний із довгостроковими інвестиційними рішеннями підприємства на міжнародних ринках. До цього типу ризику входять питання географічної диверсифікації бізнесу, вибору валюти для довгострокового фінансування та формування валютної структури капіталу; операційний валютний ризик – характеризує можливий вплив коливань валютних курсів на операційну діяльність підприємства, включаючи ціноутворення, закупівлі та структуру витрат; регуляторний валютний ризик – виникає через зміни у валютному законодавстві та регуляторній політиці різних держав, що може обмежувати або ускладнювати проведення міжнародних операцій.

Доцільним є використання комплексного підходу для оцінки ролі валютних ризиків у системі зовнішньоекономічної діяльності підприємств, враховуючи їхній вплив на різні функціональні сфери бізнесу (табл.).

Вплив валютних ризиків на функціональні сфери зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Функціональна сфера	Прояви впливу валютних ризиків	Потенційні наслідки
Фінансова	Зміна вартості активів і зобов'язань в іноземній валюті	Погіршення фінансових показників, зменшення капіталізації
Операційна	Волатильність витрат на імпорتنі компоненти та сировину	Нестабільність маржі, складність планування
Маркетингова	Вплив на цінову конкурентоспроможність	Втрата ринкових позицій, необхідність перегляду цінової політики
Інвестиційна	Зміна прибутковості інвестиційних проєктів	Переоцінка ефективності міжнародних інвестицій
Логістична	Волатильність транспортних та страхових витрат	Зростання логістичних витрат, порушення ланцюгів поставок
Стратегічна	Вплив на вибір географічних напрямків розвитку бізнесу	Коригування стратегії інтернаціоналізації

Серед факторів, які впливають на зростання значущості валютних ризиків для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, доречно виокремити наступні:

- розширення географії міжнародної торгівлі та інвестицій – за даними Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD), середня кількість країн, з якими співпрацює типова багатонаціональна корпорація, збільшилася з 17 у 2015 році до 24 у 2025 році, що спричинило більшу диверсифікацію валютних експозицій;
- формування мультивалютних ланцюгів постачання – середня кількість валют у типовому глобальному ланцюгу постачання зростає з 3–4 у 2015 році до 6–7 у 2025 році [6];
- нестабільність світової фінансової системи – зростання волатильності глобальних фінансових ринків через геополітичні конфлікти, торговельні війни та пандемічні шоки;
- асиметрія інформації на міжнародних валютних ринках – нерівномірний доступ учасників ринку до даних про фактори формування валютних курсів;
- дедоларизація міжнародних розрахунків – поступове зменшення частки долара США у міжнародних розрахунках з 54 % у 2020 році до 48 % у 2025 році, що сприяло більшій диверсифікації валютних ризиків;
- структурні трансформації глобальної економіки – цифровізація та зміни клімату призводять до появи нових факторів формування валютних курсів, пов'язаних із екологічними стандартами та цифровими трансформаціями економік.

Наукові джерела пропонують різні підходи до класифікації валютних ризиків, що дозволяє виділити основні їх види для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. За джерелом виникнення виділяють курсові ризики, пов'язані з коливаннями валютних курсів; процентні ризики, обумовлені різницею процентних ставок у різних країнах; та інфляційні ризики, що виникають під впливом диференційованої інфляції на реальні валютні курси та купівельну спроможність. З погляду часової перспективи розрізняють поточні ризики, що виникають під час короткострокових міжнародних розрахунків; строкові ризики, пов'язані з майбутніми валютними зобов'язаннями; стратегічні ризики, які визначають довгостроковий вплив валютних коливань на конкурентоспроможність підприємства. За об'єктом ризику виділяють операційні ризики, пов'язані з конкретними валютними транзакціями; балансові ризики, що виникають при переоцінці активів і зобов'язань у іноземній валюті; економічні ризики, які характеризують вплив валютних коливань на економічну вартість підприємства.

З огляду на різноманітність багатогранності валютних ризиків, розроблення комплексної процедури їх оцінки та хеджування є необхідним для українських підприємств через високу волатильність валютних курсів та чутливість до макроекономічних факторів, таких як інфляція та зміни процентних ставок. Відсутність системного підходу до управління валютними ризиками призводить до фінансових втрат і обмежує конкурентоспроможність на міжнародних ринках. Комплексна процедура дозволяє ідентифікувати, оцінити та мінімізувати ризики шляхом застосування фінансових і організаційних інструментів, таких як форварди, опціони та внутрішній контроль. Це забезпечує стабільність грошових потоків, підвищує ефективність фінансового управління та зміцнює довгострокову стійкість підприємства. Таким чином, системне управління валютними ризиками є стратегічно важливим елементом забезпечення розвитку та конкурентоспроможності українських компаній.

Розроблення та впровадження комплексної процедури оцінки та хеджування валютних ризиків на підприємствах передбачає формування структурованого алгоритму, який забезпечує системний підхід до управління валютними експозиціями в умовах активного розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Така процедура передбачає послідовну реалізацію заходів, спрямованих на ідентифікацію, кількісну оцінку та мінімізацію негативного впливу валютних коливань на фінансову стабільність підприємства. Процес управління валютними ризиками умовно поділяється на декілька стадій (рис. 1).

На початковому етапі комплексної процедури здійснюється ідентифікація валютних ризиків, що включає визначення операцій та фінансових зобов'язань підприємства, які підпадають під вплив валютних коливань. До таких об'єктів належать імпорتنі та експортні контракти, валютні кредити, операції з іноземною валютою, іноземні інвестиції та розрахунки з іноземними контрагентами.

Друга стадія комплексної процедури передбачає класифікацію валютних ризиків за видами, зокрема транзакційний, перекладний та економічний ризики, що дозволяє більш точно оцінити характер загроз для фінансової стабільності підприємства. Наступним етапом є кількісна оцінка валютного ризику, яка полягає у розрахунку потенційних збитків або прибутків підприємства, пов'язаних із коливаннями валютних курсів. Цей процес включає застосування як простих, так і комплексних методів аналізу, зокрема сценарного аналізу, методів оцінки вартості під ризиком (Value-at-Risk), історичного моделювання та аналізу грошових потоків у різних валютах. У ході оцінки визначаються ключові параметри: обсяг коштів, які підпадають під ризик, тривалість періоду впливу, а також потенційні збитки у разі несприятливих змін валютних курсів. Результати цих розрахунків слугують основою для обґрунтованого вибору інструментів хеджування.

Четвертий етап комплексної процедури передбачає оцінку альтернатив хеджування валютного ризику. Хеджування дозволяє зменшити вплив валютних коливань, однак не гарантує автоматичного зростання вартості підприємства або підвищення його рентабельності. Тому рішення щодо застосування хеджувальних механізмів повинно прийматися в контексті загальної стратегії управління ризиками з урахуванням рівня участі компанії у зовнішньоекономічній діяльності. Перед впровадженням хеджування необхідно здійснити виявлення валютного ризику, його аналіз та оцінку потенційного впливу на фінансові результати підприємства. Лише після цього визначається доцільність страхування від валютних коливань та обираються найбільш ефективні інструменти для нейтралізації відповідних загроз.

Хеджування валютних ризиків зазвичай реалізується через використання різноманітних фінансових інструментів, таких як валютні ф'ючерси – стандартизовані контракти, що торгуються на біржі; опціони – право, але не обов'язок, купити або продати валюту за фіксованим курсом; форвардні контракти – фіксація курсу на визначену майбутню дату; валютні свопи – обмін валютними потоками між контрагентами; а також їх комбінації, наприклад подвійні форварди або складені свопи. Крім того, застосовується природне хеджування, що полягає у вирівнюванні валютних потоків, наприклад при одночасному імпорті та експорті в одній валюті. Широкий спектр деривативів на міжнародних фінансових ринках надає підприємствам можливість ефективно управляти валютною позицією та зменшувати валютний ризик.

Вибір конкретного інструменту хеджування повинен узгоджуватися із загальною стратегією підприємства у сфері управління валютними ризиками. У цьому контексті виділяють три основні підходи: стратегія максимізації прибутку, спрямована на отримання доходу за рахунок сприятливих коливань валютних курсів; стратегія валютного метчингу, що передбачає балансування валютної структури активів і пасивів з метою мінімізації ризику; а також комбінована стратегія, яка поєднує прагнення до прибутковості з активним використанням інструментів захисту від валютних втрат.

Завершальним етапом є ухвалення управлінського рішення щодо хеджування валютного ризику та систематичний моніторинг ефективності застосованих заходів із можливістю коригування стратегії управління ризиками. Для цього необхідне постійне відстеження ринкової кон'юнктури, динаміки валютних курсів та фактичних фінансових результатів підприємства. У разі виявлення відхилень або зниження ефективності захисних механізмів проводиться перегляд методів хеджування з метою обрання більш оптимальних інструментів, що враховують актуальні економічні умови.

Таким чином, розробка ефективного алгоритму оцінки та хеджування валютного ризику повинна становити невід'ємну складову стратегічного фінансового менеджменту підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. Рациональне управління валютними ризиками сприяє підвищенню фінансової стабільності підприємства, мінімізації потенційних втрат та забезпеченню конкурентоспроможності в умовах волатильного валютного середовища, в тому числі у контексті економічних наслідків війни.

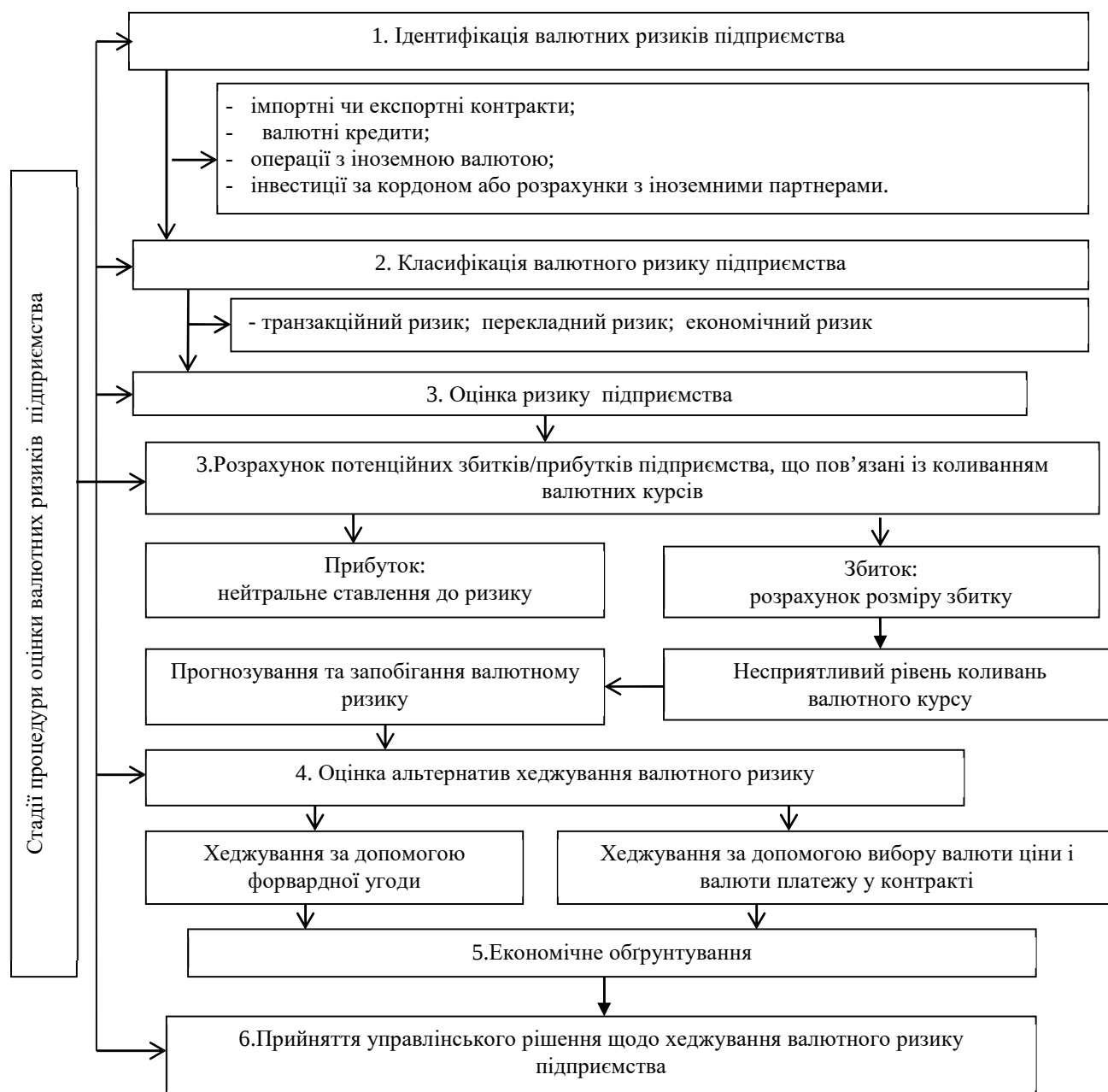

Рис. 1. Комплексна процедура оцінки та хеджування валютних ризиків підприємства в умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності

Висновки

У результаті проведеного дослідження здійснено узагальнення існуючих теоретичних підходів до сутності та класифікації валютних ризиків підприємства; проаналізовано вплив валютних ризиків на функціональні сфери зовнішньоекономічної діяльності підприємств; обґрунтовано необхідність розроблення комплексної процедури оцінки та хеджування валютних ризиків підприємства в умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності, яка включає послідовні етапи, що забезпечують системний підхід до управління валютною експозицією, передбачає ідентифікацію валютних ризиків, їх класифікацію за видами (транзакційний, перекладний, економічний), кількісну оцінку потенційних втрат і прибутків, а також вибір оптимальних інструментів хеджування з урахуванням загальної стратегії управління ризиками. Стратегічна інтеграція цих заходів дозволяє підприємству

контролювати негативний вплив коливань валютних курсів, підвищувати фінансову стабільність, мінімізувати потенційні втрати та забезпечувати конкурентоспроможність у динамічному зовнішньоекономічному середовищі. Систематичний моніторинг ефективності застосованих методів та адаптація стратегії до змін ринкових умов завершують процес управління валютними ризиками, роблячи його комплексним і стійким інструментом фінансового менеджменту.

Перспективи подальших досліджень

Перспективи подальших досліджень у сфері оцінки та хеджування валютних ризиків зосереджуються на вдосконаленні методів кількісної оцінки ризиків, прогнозування валютних коливань. Актуальним є аналіз ефективності комбінованих стратегій хеджування та оцінка їх застосовності в умовах кризових економічних факторів, включно з військовими та геополітичними ризиками. Додатково перспективним напрямом є використання цифрових технологій та штучного інтелекту для оперативного управління валютними ризиками та підвищення фінансової стійкості підприємств.

Список використаних джерел

1. International Monetary Fund. (2021). Annual Report 2021: Arising from the Pandemic. Washington, DC: IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/AREB>
2. Hull, J. C. (2023). Options, Futures, and Other Derivatives. 11th edition. Pearson.
3. Alfaro, L., Calani, M., & Varela, L. (2021). Currency Hedging in Emerging Markets: Managing Cash Flow Exposure. *Harvard Business School Working Paper*, No. 21-096. URL: <https://www.hbs.edu/ris/download.aspx?name=21-096.pdf>
4. Оскома, О., & Бондаренко, А. (2024). Аналіз валютного ринку України в умовах воєнного стану. *Вісник Приазовського Державного Технічного Університету. Серія: Економічні науки*, 1(40), 44–54. URL: <https://doi.org/10.31498/2225-6725.40.2024.324714>
5. Башуцький, В. В. (2021). Управління валютними ризиками підприємства: теоретико-методичні аспекти та практичні рекомендації. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/47288/1/Башуцький.pdf>
6. McKinsey & Company (2025). Digital Currencies and New Risk Landscape for International Business. New York : McKinsey.

References

1. International Monetary Fund. (2021). Annual Report 2021: Arising from the Pandemic. Washington, DC: IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/AREB>
2. Hull, J. C. (2023). Options, Futures, and Other Derivatives. 11th edition. Pearson.
3. Alfaro, L., Calani, M., & Varela, L. (2021). Currency Hedging in Emerging Markets: Managing Cash Flow Exposure. *Harvard Business School Working Paper*, No. 21-096. Retrieved from: <https://www.hbs.edu/ris/download.aspx?name=21-096.pdf>
4. Oskoma, O., & Bondarenko, A. (2024). Analysis of the foreign exchange market of Ukraine under martial law [Analiz valiutnoho rynku Ukrainy v umovakh voiennoho stanu]. *Bulletin of the Azov State Technical University. Series: Economic Sciences*, 1(40), 44–54. Retrieved from: <https://doi.org/10.31498/2225-6725.40.2024.324714>
5. Bashutskyi, V. V. (2021). Management of foreign exchange risks of the enterprise: theoretical and methodological aspects and practical recommendations. [Upravlinnia valiutnymi ryzykamy pidpriemstva: teoretyko-metodychni aspekty ta praktychni rekomendatsii]. Retrieved from: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/47288/1/Bashutskyi.pdf>
6. McKinsey & Company (2025). Digital Currencies and New Risk Landscape for International Business. New York : McKinsey.

**TOOLKIT FOR COMPREHENSIVE ASSESSMENT AND MANAGEMENT
OF FOREIGN EXCHANGE RISKS OF AN ENTERPRISE IN FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES**

© Podra O. P., 2025

The article examines the essence, features and types of currency risks of enterprises in the context of foreign economic activity. The key characteristics of currency risks are analyzed, and their impact on the functional areas of foreign economic activity of enterprises is determined. Based on the theoretical analysis of the essence of currency risk, its main characteristics were identified: multidimensionality, volatility, systematicity, dual nature, cascading nature.

The essence of strategic currency risk, which is associated with long-term investment decisions of the enterprise in international markets, is investigated. This type of risk includes issues of geographical diversification of the business, choice of currency for long-term financing and formation of currency capital structure; operational currency risk – characterizes the possible impact of exchange rate fluctuations on the operational activities of the enterprise, including pricing, procurement and cost structure; regulatory currency risk – arises due to changes in currency legislation and regulatory policies of various states, which may limit or complicate the conduct of international operations.

Factors that influence the increasing significance of currency risks for enterprises engaged in foreign economic activity are analyzed, including the expansion of the geography of international trade and investment, the formation of multicurrency supply chains, the instability of the global financial system, information asymmetry in international currency markets, de-dollarization of international settlements, and structural transformations of the global economy.

A comprehensive procedure for assessing and hedging currency risks at enterprises has been developed, which involves the formation of a structured algorithm that provides a systematic approach to managing currency risks in the context of active development of foreign economic activity. This procedure involves the consistent implementation of measures aimed at identifying, quantifying and minimizing the negative impact of currency fluctuations on the financial stability of the enterprise. The process of managing currency risks is conventionally divided into several stages

The development of an effective algorithm for assessing and hedging currency risk should be an integral part of the strategic financial management of an enterprise engaged in foreign economic activity. Rational management of currency risks contributes to increasing the financial stability of the enterprise, minimizing potential losses and ensuring competitiveness in a volatile currency environment.

Keywords: currency risks, risk management, hedging, comprehensive assessment, foreign exchange market, risk management.